

ΙΕΡΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ
ΜΑΛΕΑΤΟΥ

ΝΩΣΤΟΤΑΤΗ Ή ΠΙΔΥΤΙΜΟΣ ἀ-
ξία τοῦ μεγάλου ἀρχαιολο-
γικοῦ κέντρου, ώς ὄντόμα-
σε τὸν Ἐπίδαμνον διὰ τὸ
ἐν αὐτῇ περιφύμων ιερόν
τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἐπισή-
μως ὁ ἐπιστημονικὸς κό-
σμος.

Ο ποικίλος ἀρχαιολογικός πλούτος, — λειψανά που λυτίμπα εύκλειας θαυμαστίς, ήτις ἀπό Επις π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ὅποτε ὁ λυγίφθογγος Πίνδαρος τοὺς ἐν τῷ ὥραιῷ της Σταδίῳ ἔξυμνει νικιτάς, μέχρι τῆς Δις υ. κ. καὶ μετά τὴν ἐπικράτησιν οὕτω τὸν χρυστιανισμοῦ, συνήνον ἐν κοινῇ λατρείᾳ τὸ θυμίαμα τῶν Πανελλήνων, ἐγκατεσπαρμένα εἰς τὴν ἄχανή ἔκτασιν τῆς ἐρειπιώδους ἡδονής νεκροπόλεως, διαφύναστα τὰ πρότυπα τῆς κλαδικῆς ἀρχαιότητος ἐν μέσῳ τῶν νεωτέρων θυσιαστῶν, — παραμένει οἱ αἰώνιοι πάντοις θεμαγοτάτων ἴστοοικῶν ἀγαμηνίδεων.

Τὸ ιερὸν τοῦ Ἀσκληπίου, ἀνακαλυψθὲν μὲν διὰ τῶν σωζομένων ἀνέκαθεν λειψάνων, μοιγαι-
ως περιφρονηθέντων ἐν τῇ Θιβερῷ ἀταξίᾳ τοῦ
δλέθρου, διεκίπούτε δι' αὐτῶν τὸν τόπον τῆς
οἰχομένης περιώναλπίου ζωῆς του, ἀπὸ πολλῶν
ἐκατονταεποίδων, οὕτως ὅστε οἱ εὔγενεῖς τῆς
Δύσεως ἔγευνται, τὸν τεθυασμένον ἔλληνικόν
κόδμον ἐπισκεπτόμενοι τοῦ διούλου καὶ μάρτυρος
λαοῦ, ἐν μέσῳ ποικίλων ἀπολαύσεων, ἥ ψόπο-
τὴν ἐπίδοσιν ίσχυρῶν ήθικῶν συγκριτέσσεων ἐν
τῇ παντελεῖ ἐρημῷσει τοῦ κλεινοῦ ἑδάφους, ἐν-
θα μυριαὶ ἀποτλανήσεις καὶ περιπέτειαι ἥσαν
αἱ ἀπαραίτητοι διὰ τὰς περιγῆσεις, τὰ προσ-
κυνήματα ἑκεῖνα. συγκριτικοὶ τὸν Ἱε-
ρὸν Ἐπιδαιρίαν ἐν γενικωτάτῃ ἀντιληψῃ περι-
τῶν διεπαρομένων συντομημάτων ἀποκαλυψθέν-
δε διὰ τῶν ἀπὸ εἰκοσαετίας συνεχῶν ἐργασῶν
παρέχει τὴν γονσδαν εἰκόνα τερπνοῦ μὲν θερι-
νοῦ ἐνδιατήματος, λόγῳ τῆς κλιματολογικῶν
καὶ γαιολογικῶν πλεονεκτημάτων, θαυμασίου
δὲ σταθμοῦ τῆς ἐπιστήμης λόγῳ τῶν ἀμυθήτων
θησαυρῶν του.

Ιστορικῶς, ἡ μεγάλη σειρά τῶν μυθολογικῶν ἀπομνημονευμάτων, καὶ ὁ τεραστίας δύκος τῶν ποικίλων παραδόσεων, αἵτινες συνεδέθησαν περὶ τὴν γέννησιν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν καθόλου ἀνθρωπινήν καὶ θεϊκήν δρᾶσιν τοῦ Ἀδεληπτοῦ. ἀποτελοῦσαι μετά τῆς μελέτης περὶ τῆς θεραπείας καὶ τῶν σύνι αὐτῇ, ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀρχαῖον βίον, λίαν σεβαστά στοιχεῖα, δυνά μενα ὀλόκληρον ν' ἀποτελέσθωσι συγχραφήν πυκνῆς καὶ πλουσίας ὑπὲρ, ἐν τῇ Ἐπιμαύρῳ ἀναγνωριζεται ως ἐπισημότης. ὑπὲρ τὰ γνωστά

τότε Ἀσκληπιεῖα, τὰ πρωτεῖα ὡς πρός μητρούς πολινῶν παρέχουσα, ἀφοῦ καὶ αὐτὴν η πολιτικὴ κίνησις μὲ πλήρη λειτουργίαν Βουλῆς καὶ δημοτ.κὺς διοικείσεις, καὶ ἐνώπιον τοῦ Μ. Ἀλέξανδρου ἐν Μ. Ἀσίᾳ, εἰδικῆς ἀντεπροσωπεύσθη, μετα τῶν λοιπῶν μεγάλων ἐλληνικῶν κοινοτήτων.

Καὶ ἐν τῷ λατρείᾳ δὲ τῆς μεγάλης θρησκευτικῆς ἐνότητος. προστρεχούσης δὲ πως τεθῇ ὑπὸ τὴν ιερὰν σκέψιν τοῦ θείου Σωτῆρος, διετηροῦν οὐ διάκυπτος τύπος τῆς θεοκατηκῆς ἐπιβολῆς, θαυματηργῶν διὰ τὰς ὑπὸ οἱ λόγοι καὶ τῆς ὑδροθεαπειάς ιας Ἐκπαντεταῖ τις δ' ἀληθῶς διὰ τὴν μεγίστην ἀνάπτυξιν τῶν συστημάτων τούτων, τελείως σχεδὸν περιλαμβανόντων πᾶν δ', τι ὁ ἐγώισμός τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης. ἀσεβῶν πρὸς τὴν ἀληθειαν, διακρούτεται ὡς ἴδιον ἐπινόημα ἡ ἔξενρεσιν. Ηλλοθὺς δ' ἐπιγραφῶν ἐκατοντάδας διέδωσε μαρτυριῶν τῆς θαυματουργικῆς ἐκείνης θεραπείας, ἐν τῷ μεγάλῳ κέντρῳ, οὐ μόνον τῆς θριαμβευούσης θρησκευτικῆς καὶ φυσικῆς ιατρικῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἀφοῦ τὸ πανέξοχον Θέατρον καὶ τὸ Στάδιον, τὸ Γύμνασιον καὶ δ' Θόλος, τὸ Ἀβατον καὶ τὸ Ιπποδρόμιον, αἱ Στοιαὶ καὶ τὰ Προσπύλαια, καὶ τὰ Ἱερά καὶ λοιπά ὑπέρδιαιμπρα οἰκοδομήματα, εἰχόν καταστήση τὸ Ἀσκληπιεῖον περιφυμονὸν λόγῳ τῆς κοινωνικῆς δράσεως ἐν μέδω ἐορτῶν καὶ πανηγύρεων, διασκεδάσεων καὶ ἀγώνων, καὶ παντοῖων ἀφ' ἐτέρου ψυχαγωγημάτων καὶ ἀπολαύσεων.

Καὶ τέκνον μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος ὁ Ἀσκληπιός,
κοινὴν ἐδέχετο τὴν λατρείαν, καὶ κοινὸς μάλι-
στα ναός ὑπῆρχε, κοινὰ δὲ πομπᾶντο ἀναθή-
ματα, βωμοὶ καὶ τελετῶν τὰ εἰδισμένα, ἀμέρι-
στον προσδέδιον τὴν ὑποταγὴν· τελευταῖς
ὅμως, διὰ τῶν νεωτέρων ἀνακαλύψεων, κατε-
δείχθη σαφῶς πλέον, ὅτι, ἐκτὸς τῆς κοινῆς λα-
τρείας ἐν τῷ ιερῷ, ὁ Ἀπόλλων ἐκέκτητο ἴδιον
τοιούτον ἐν ἀρχαιοτέρᾳ ἐποχῇ, συνδέομενον
μᾶλλον μετά τοῦ θροπεκτικοῦ ὄργανισμοῦ τοῦ
λαοῦ, μετά τῶν ἀναγκῶν του.

καλούν, ον μετα τῶν αναγκῶν του.
 Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι οὔτε ὁ πρώτος ἐπίσκεψθεῖς τὸ ιερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ Α, Thevet (1450), ὅτε πτωχοὶ χριστιανοὶ κατώκουν εἰς πενιχρά κτίσματα, τῇ βοηθείᾳ τοῦ ὑλικοῦ τῶν ἀρχαίων τοιούτων ἐγερθέντα, οὔτε ὁ Desmonceaux (1669), οὔτε ὁ Chandler (1764), οὔτε ὁ D well (1805), καὶ Leake (1830), ὃ γένεται τῆς ἐπιστημονίου· ἀπόστολῆς, καὶ πρώτος ἐπιχειρήσας ἀνά σκαφὰς Blouet (1829), καὶ ὁ Pouqueville πρὸ διετίας ἐπισκεψθεῖς τὸ ιερόν πρὸ ἐκείνου. οὔτε ὁ Κούρτιος (1838), συμβολὴν τίνα παρέσχον περὶ τοῦ ιδιαιτέρου 'Ιεροῦ, τοῦ ὑπερεκμένου καὶ δεσπόζοντος τῆς ὅλης ἐκτάσεως· ἐπομένων τοῦτο, ὡς καὶ θεβαίως ἐπιμαρτυρεῖ ἡ πρὸ τῶν ἀνά σκαφῶν κατάστασίς του, οὐδὲν τὸ ἄξιον παρεῖ χει σπουδαίας προσοχῆς. Κατ' ἀκολουθίαν, καὶ πάλιν η πολύτιμος πιγή τῶν ἀτελευτήτων βοηθείων, ὁ Ηαυδανίας, (ii 27), τὰς διωζομένας ἕδη διεβίβασε πληροφορίας, δυντομωτάτας μὲν ἀλλ' ὀπωρδήποτε καταδεικνυούσας, ἐν τῇ περὶ

τῶν πάντων ἐνημερότητι, διτοι, μνημονεύμενον τὸ ἱερὸν τοῦτο τοῦ Μαλεάτου Ἀπόλλωνος, σπουδαίαν θὰ ἐκέπτω τὸ θέδιν ἐν τῷ καθόλου θρησκευτικῇ πολιτείᾳ

Κατὰ τοῦτον δὲ ὥρη ἐστιν ὑπὲρ τὸ ἄλδος τό
τε Τίτθιον, καὶ ἔτερον Κυνόρτιον. Μαλεάτου
δὲ Ἀπόλλωνος Ἱερὸν ἐν αὐτῷ ποῦτο μὲν δῆ
τῶν ἀρχαῖων τὰ δέ ἄλλα ὅδα περὶ τὸ Ἱερὸν
τοῦ Μαλέατου, καὶ ἔλυτρον κρήνης, εἰς δὲ τὸ
ὅδωρ συλλέγεται σφισι τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ. Ἀντω-
νίνος καὶ ταῦτα Ἐπιδαυρίοις ἐποίεις.

Τὸ ιερόν, κείμενον εἰς χθαυμαλὸν ὁροπέδιον, ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς λοφοδιοῖς τοῦ Κυνοορτίου ἐν ταῖς ύπωρειαῖς αὐτοῦ, εἰς θέσιν κοινῶν καλογένεν ταῖς Χαρανί, εἴχε καλυψθῇ διὰ χωμάτων καὶ λίθων, ἄτινα οἱ σύνεχεις ὅμοροι παρασύροντες ἐκ τῆς ἀνατολικώτερον ὑπεροικείμενης πετρώδους ἐκτάσεως, διεσκόρπισαν, κατακλισθέντος οὕτως ὀλοκλήρου τοῦ χώρου, ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐπ' αὐτοῦ ιερὸν ἀκροσφαλές, ἔνεκα τῆς ὑψηλῆς θέσεως καὶ τοῦ ἀποτύμου του ἐδάφους, ἦτον οὕτως ἐκτεθειμένον, ὑπεστηρίζετο διὰ διπλοῦ πωρίνου τείχους ἐν τῇ ἀρκτικῇ αὐτοῦ πλευρῷ μετ' ἀντηρίδων, διὰ κυκλοτεροῦς δὲ τοίχου πρειβάλλετο καὶ εἰς τὸ μεσον τοῦ γηλόφου, ἐφ' οὐ λίχνη μόνον σώζονται ἀσήμου τίνος ἀρχαίου οἰκοδομήματος.

Ἡ ἑκταδίς αὐτοῦ ἡ δάικη, δὲν ὑπερβαίνει τὰ πεντήκοντα μέτρα διαμέτρου· τὰ οἰκοδομήματα τὰ ἐν ἔρειπτοις σῆμερον, ἔκειντο ἵδια εἰς τὸ ἀρχιτεκτονικὸν μέρος, λουτρὰ δέ τινα ωμαϊκῶν χρόνων εἰς τὸ μεσημβρινὸν, (πιθανῶς ἐπὶ ἀρχαῖων κτισμάτων) ὅπερ συνεδέετο μετ' ἔκεινου δι' εὐ-
τελούς τοίχου λιθοκτίστου, νεωτέρου.

Δειψανά τίνα, δρατά ἀνέκαθεν, ἐνίσχυσαν τὴν πεποιθοδιν περὶ τῆς θέσεως τοῦ Τερροῦ, μικρὰ δέ τις πρό τινων ἐτῶν σκαφή κατέδειξε τὴν ὑπαρξίην τούτου διὰ τῆς ἀνακαλύψεως ρωμαϊκοῦ τινος οἰκοδομῆματος, μετά τινων γάπτων, κατακειμένων ἥδη ἐν τῷ κεντροικῷ μουσείῳ Ἀθηνῶν, καὶ τινων σιντοιημάτων, ἐν οἷς καὶ δύο ἐπιγραφαῖ.

Ἐπισταμένου ὅμως ἀνασκαφὴν καὶ συστηματικὴν εἰδικῶς ἐνεργοῦθεῖα τελευταῖως, ἀπεκάλυψεν ὀλόκληρον τὸν ἔκτασιν μετὰ των ποικίλων λειψάνων καὶ ἐρειπιών, ἀτίνα ἀγνοούσιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ 'Ἄπολλωνος', ἔπειρον τῆς Ἀρτέμιδος ():-
Ἄγραιας καὶ τὰ λοιπά εἰς βαμούς κυριώς.

Ἡ θεσίς τοῦ Ἱεροῦ ἐν ἀπόπτῳ ἐφορεύουσα τῆς κάτωθεν μεγάλης ἐκτάσεως τοῦ Ἀσκληπιείου, δεδιάως ίδιαιτέρας λατρείας θά ἐτύγχανε παρὰ τοῖς ἄργοταίς καὶ γεωργοῖς, οἵτινες εἰς τὴν θείαν καὶ ἡγυΐαν τὸν φούρονδιν ἐκεῖ, θὰ ἐνεπιστεύοντο τὴν φύλαξιν τῶν κτημάτων των, ἐκ τοῦ προιόντος τῶν ὅποιων θὰ κατέθετον καὶ «τὰν δεκάταν» ώς ἔν τινι ἐπιγραφῇ περὶ μελισσῶν ἀγαθέρεται.

Ο Απόλλων πατέρ τού Ασκληπιού, τυγχά νων οὕτως ιδιαιτέρας λατρείας, περιεστοιχίζετο ὑπό ιερατείον καὶ ὑπηρετικού προσθαπτικοῦ ἐ παρκούς, κατοικοῦντος εἰς τὰς δκνάς, ὅπως κατὰ παλαιάν ἀπομίμουντιν, τὸ εὐρύτατον ὄνομάζετο οἰκυμά των, διὰ τῶν ἀνευρεθεισῶν ἐν δυσὶ παραστάσιν ἐπιγραφῶν.

Σκηνάς δέ ἀρχήθεν κατώκουσι οἱ ὑποδεέστερον κατέχοντες ἀξίωμα ἢ θέσιν κατωτέραν ἐκείνων, οἵτινες ἐν τοῖς καὶ ταὶ γῶις οἱ εἰς οἰκουμένες (ῶν, μεγίστην καταλαμβάνονταν ἐκτασίν, σ. ώλον-ται τὰ ἐρεπία ἐν τῷ κάτω λεόφῳ τοῦ Ἀσκλη-πιοῦ) πολυτελέστερον διῆγον βίον.

Καὶ ὁ μὲν ναὸς εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ὄποιου ὁρμῆνθην ἔκ τινος βάθρου ἐνεπιγρ. ἀναθήματος, κεῖται δυτικῶς, ἐκ πώρου λίθου κατεύκενα- σμένος ἀμφιπρόστυλος πιθανῶς. ἔχων τὴν δι' ἐπικληνοῦς ἐπιπέδουν καὶ ὅχι διὰ κλιμάκων, (ὅπως καὶ εἰς τοὺς ναοὺς τοῦ 'Ασκληπιείου καὶ 'Ολυμπίας) ἀνάβασιν τῆς εἰδόδου, περιεκοδεμέτο ύπὸ κομψῶν ἀγάλμάτων ἐν τοῖς ἀετοῖς, (παρ- σταγόντων συμπλέγματα, 'Αμαζόνων ἵσως καὶ

Κενταύρων), ὃν ἐν μὲν ἀνεκαλύφθι παρὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ κοπιστῶματος, ἀκέγαιον σχεδὸν, ἀσίστης τέχνης, προφανῶς τῆς Ε'. ἐκάστη τετρίδος ἡ τῶν ἀρχῶν τῆς τετάρτης, εἰς ἣν ἐποκήν θάξειτο οὐργεῖ τὸ ιερόν τοῦτο ἐπισήμως, ἀλλὰ δὲ τεμάχια ὡς καὶ δύο κεφαλάς νεανίδων, μετ' ἀπειρῶν ἀρχιτεκτονικῶν συντιμιμάτων, εἰς τὸν ναὸν ἀντικόντων (ἐν τῷ θριγκῷ ματι, γείσῳ, τοιγλάφοις, καλπῇ) – πάντως δωρίους ρυθμοῦ – ἀνευρέθησαν ἐν τῷ ἀτάκτως κατεστραμμένῳ ναῷ, καὶ περὶ αὐτῶν.

Ἡ ἀπὸ αἰώνων ὅμως ὁρμητικὴ τῶν ὑδάτων φοιόδη, παραδύοντας ὡς ἐκ τῆς ἐπικληνοῦς ἐπιφανείας τοῦ ὑπερθεον τοῦ Ἱεροῦ ἐδάφους πᾶν τὸ προστυχόν, παρέσυντε καὶ μέγα μέρος τοῦ δαπέδου ἀφοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς αἵτινας καὶ ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων σεισμῶν θά κατέπεσε καὶ αὐτὸς ὁ ναός, παραδυρθεὶς εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ χαινούσαν ἀκρῷ ρειαν, ἀνυποστήρικτος δὲν (τοῦ τείχους μετὰ τῶν ἀντηρίδων τεργαματιζομένου πρὸ αὐτοῦ) καὶ δύν τῷ κρονώφ καταχωθεῖς ἔντε τῷ ἐναπομείναντι δαπέδῳ καὶ κρυπτιδώματι, καὶ ἐξ ἀλλου ἀναιμικῆ μετά τῶν συντομιμάτων ταθεῖς.

Οὔτω δέ, οὔτε προνάου, οὔτε ὀπισθόδομου, οὔτε τοῦ σηκοῦ ἐμφανῆ ἐσώθησαν λειψανα, ἀφοῦ καὶ δι' αὐτῶν τὴν ἐδωτερικήν καὶ ἐξωτερικήν του μορφὴν, γενικά τινα συμπεράσματα ἐξοφθάλμισθησαν· οὕτως, ὅπτε δὲ μέγας ὅγκος τοῦ χώματος διστοσεύθεις, ἀρχικῶς μὲν ἐκ των ὅμβρων κατόπιν δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν, καὶ καταλαβὼν οἰλόκληρον τὸν πρό αὐτοῦ κλιτύν (ἀρκτικῶς) ἀφαιρεθῆ συγκαλύψας τὰ κυριώτερα τεμχία, ἐπιστύλλα, σπονδύλους, κιονόκρανα, ἡμικίονας ἔτι, καὶ λοιπά ἐκ τῆς πτώθεως συντρίψματα, τότε θὰ διευκρινισθῶσι κάλλιον τὰ κατ' αὐτὸν, καὶ ιδίως ως πρός τὸν ἀρχιτεκτονικὸν τύπον.

'Εκτὸς τοῦ ναοῦ, ἀνατολικῶς καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐρείπια ἑτέρου ναοῦ, τῆς Ἀρτέμιδος πιθανῶς ἀνεκαλύψθησαν, ἔξεδραι τινες, ἃς συνηρμολογῆσαμεν διὰ τῶν τεμαχίων των, ἔτερόν τι οἰκοδόμημα, καὶ πρὸ αὐτῶν τὰ προπύλαια, τὰ ὑδραγωγεῖα, ὑπογείως διοχετεύοντα καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τὸ ἐκ τῶν δεξαμενῶν καὶ τοῦ ἐλύτρου ὕδωρ, καὶ τὰ λοιπά κτίσματα μετά τῶν λουτρῶν καὶ τῶν λοιπῶν φραμαϊκῶν οἰκοδομημάτων τοῦ πολλοῦ Ἀντωνίνου (τοῦ συγκλητικοῦ, δότις διὰ τῶν ποικιλῶν ἔξαρσεις τεκνῶν ἔργων, ἀφειδῶς δαπανήσας, συνέδει τὸ ὄνομά του μετὰ τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ).

Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς ἐκτάσεως ταύτης, μεταξὺ τῶν σκηνῶν, τοῦ οἰκήματος δηλαδὴ τοῦ Ἱερατείου, καὶ τῶν ναῶν, πληθὺς συντριψμάτων, σαφῶς καθορίζει τὴν θέσιν τῶν βωμῶν πρὸς τοὺς ἐφεστίους, ἣν ἀλλώς ἔξικριβωδαμεν τοις διά τῆς ἀνευρέσεως ἀδρεπτῆς ποσότητος ἀνθρακοκεν-
νεώς μεταξὺ ἡμικεκαυμένων μικρῶν ὀδτῶν, ἥνθα συναμεμιγμένα ἥπαν οὐ μόνον ἀπειρον θραυσ-
ματα μικρῶν ἄγγειων, κανθάρων, ἀλλὰ καὶ χάλ-
κινα τεμάχια, ξιφῶν καὶ ἀλλων ἀναθημάτων,
ἐν οἷς καὶ χαλκοῦν ἀγαλμάτιον (ο, 12) προφανῶς
ἀφιερωθέν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα (νῦν ἐν τῷ ἐν
Ἀθηναῖς κεντρικοῦ κατακείμενον μουσείῳ) ἀριστόν
δέ, καὶ ἐξ ἑκείνων, ἅτινα ή τέχνη ἐπρομηθεύεν
εἰς τοὺς πιστούς, εἰς τὰς πανηγύρεις πωλοῦσα.

Τῶν βωμῶν τούτων τὰ λείψανα ἀνέκαλύψαμεν,
ἄλλα μὲν κατὰ χώραν, ὅτε προέβημεν εἰς τὴν
πρόχειρον ἀναστηλώσιν των, ἄλλα δὲ παρέ-
κειντο μετ' ἄλλων ἀναμεμιγμένα τεμαχίων ἀγα-
νάτων κέλπ.

Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν δέ, ὡς πᾶς τις δύναται νὰ πεισθῇ ἀνήκουσιν οὐτοὶ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα
Ἀσκὴν πιόν, Ἀπόλλ. Μουσαγέτην,
Ἀπόλλ. Χρηστὴριον, Ἀπόλλ. Μαλεά-
την, Ἀπόλλ. Ποοστατήριον, Δια-
Ὑπατον, Ἀρτέμιδα Ἀγοραῖαν,
Ἄρτ. Μουνυχίαν, Ποσεΐδῶνα Σα-
λαμίνιον, Λητώ, Μούσας, Αθη-

νᾶν, " Ή φαιστον, Μνυμοσύνην,
Δῆμητρα, Νύμφας, Κυψίσσην.

Πρὸ τῶν σκινῶν θὰ ψηφίσῃς εἰδός τι προστόνου
μικρὰ δ' ἐπίσης στοὰ ἀπὸ τῶν προσυλαιων ΑΜ.
θὰ διηνύνετο προς τὸν ναόν· ἐκ τῶν δεξαμενῶν δέ τὸν
ὑδρίαν διώχετεντο καὶ εἰς τὰ παγάτοὺς πρόποδας τοῦ λάφου βαλανεῖα, ἐκεῖ ἔνθα
σῆμερον ἡ κρήνη τῆς Λγ. Ἄννης (όνομαθείσα
οὕτως ἐκ τοῦ ὀλίγον ἀπωτέρου ναϊδίσιου, κτισθέντος ἐπὶ τῶν καταπεδῶν ων καὶ μέχρις ἐκεῖ
παρασυρθέντων συντριψμάτων τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς Ἱεροῦ) ἔνθα προέβημεν εἰς τε τὴν ἀνακάλυψιν αὐτῶν, καὶ εἰς ἄλλας ἐργασίας ἐν τοῖς
παρακειμένοις ὑδραγωγείοις.

Τὸ ρωμαϊκὸν οἰκοδόμημα τῶν σκινῶν, ἀποτελούμενον ἐκ πολλῶν διαμερισμάτων καὶ λουτρῶν ἔτι, ἐκτιθὲν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ἀρχαιοτέρους Ἑλληνικοῦ οἰκοδομῆματος, τείχος δὲ μικρόν, Ἑλληνικῶν χρόνων καὶ τοῦτο, περιέβαλλε περαιῶν μενον εἰς τοὺς πρόδος Α. ὑπεροκειμένους βράχους ἀφ' ὧν τὸ ὑδρίαν καταρρέον περισυνελέγοντο εἰς τὰς δεξαμενάς καὶ ἔχοντιμοποιεῖτο καὶ διὰ τὰς κρήνας καὶ διὰ τὰ λουτρά.

Τὸ Ἱερὸν τοῦτο καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μέχρι Τραϊανοῦ, φαίνεται νὰ ἐτύγχανεν ιδιάζοντος σεβασμοῦ καὶ ἐπιγραφὴν δέ τις, ἢν ἀνακαλύψαντες εἰς τοὺς πρόποδας τῆς ἀκροπόλεως τῆς Παλ. Ἐπιδαύρου, περιεσθάμεν ἐκεῖ, καταδεικνύει τοῦτο.

* * *

Καὶ ταῦτα μὲν συντομώτατα καὶ ἐν γενικῷ τάπῃ γραμμῇ περὶ τοῦ νέου Ἱεροῦ ὅπερ ἡ Ἐπίδαυρος ἐκτός τοῦ περιφήμου Ἱεροῦ τοῦ Ασκεληπιοῦ, κέκτηται ἥδη, τὸ τοῦ Ἀπίλλωνος τοῦ Μαλεάτου. Κατ' ἀκολουθίαν αἱ ἀπὸ εἰκοδεστίας ἀνασκαφαὶ, συνεπλήρωσαν τὴν ἐκεῖ δόξαν διὰ τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐπιστήμην.

X. A. H.

★ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΔΕΙΛΙΝΟΥ ★

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ

Ἡ ἀρθρισμένες ἀμνγδαλιᾶς μοσχοβολοῦτε,
στὰ τερά τοῦ ποταμοῦ καθρεφτισμένες,
στῆς λεύκαις στῆς ψηλαῖς, στῆς μυρωμέναις,
τὰ πουλὶα κελαΐδοῦτε.

Σὰρ ἄλλαις ἵωραφιαῖς σκνφτὰ περοῦτε
ἀπ' τῆς στερεᾶς ἀχτῆς φωτισμέναις,
ἡ σκιαῖς τῷρε ἐργατῶν ἀπωταμμέναις
ποῦ σταῖς φτωχαῖς καλέβαις τοὺς γνροῦτε.

Τὴν ἀποσταμμένα τοὺς κορυφὰ τὸν ἀραπανθοῦτε,
τὰ χέρια ἀπὸ τὸ σκάλψμο κομμένα,
στὸ στρῶμα τὸ γυμνὸν τὰ ξαπλωθοῦτε.

Καὶ σπρώχετον, καὶ γενποῦτε τὸν ἀποσταμμένα
βώδια, πρὶν αἱ στερεᾶς ἀχτῆς τὰ σινοθοῦτε,
ἀπάρω ἀπ' τὰ δερδρὰ τὰ φουντομένα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΒΑΝΕΛΛΗΣ

J. STYKA.

Ο 'Εσταυρωμένος.

★ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΖΩΗ ★

Η "ΑΛΗΘΕΙΑ,, ΤΟΥ ΖΩΑ

Ο Ο Ο οἱ ἴσχυραι ψυχὴι δύνανται νὰ καταστήσουν τὴν ἀλήθειαν κύριον σκεπόν τῶν αισθημάτων καὶ τῶν παθῶν αὐτῶν, λέγει: δὲ Βωβεναργκίζ, μέγας φιλόσοφος, γνωρίσας κατά βάθος τοὺς ἀνθρώπους.

Ο Αἰμίλιος Ζολᾶ εἶναι η λαμπρότερά ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας τοῦ ἀποφθέγματος τούτου. Η ἴππης τῆς μεγάλης ταύτης ψυχῆς φάνεται εὐθὺς ἀπὸ τὴν εὐρυτάτην ἀντίληψιν, ἀπὸ τὴν ἔκτακτον παρατηρητικότητα, ἀπὸ τὰς ἐμβριθεστάτας σκέψεις καὶ κρίσεις, ἀπὸ τὴν μεγάλην αὐτοῦ τέχνην, τῆς δύσιας σκοπὸς εἶναι η συγκέντωσις ὅλων ὅσα ἀποδεικνύουν τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ ὅλη αὐτὴ η ἴσχυς του, ὅλη αὐτὴ η ἀντίληψις του δὲν ἡδύνατο η νὰ ἐπιδειχθῇ κατὰ τρόπον πασιφανῆ εἰς τὴν ὑπεράσπισιν γενναῖας καὶ εὐγενοῦς ὑποθέσεως, τὴν δύσιαν ἀνέλαβε καὶ διεξήγαγε μὲν ἀκατάληπτον σθένος, μὲν διακαῆ πόθον, μὲν κινδύνους, μὲ πικρίας καὶ μὲ πολλὰ θυσίας.

Ο θάνατος δυστυχῶς εὗσε τὸν ἔνδοξον συγγραφέα δτε εἰργάζετο εἰς τὴν «Αλήθειαν.» Εἶναι οὕτως εἰπεῖν ἡ δική του, τὸ τελευταῖον του ἔργον. Ο ἀπόστο-